

ПРАДУКЦЫЯ
З ПРЫСТАЎКАЙ
«ЭКА»

6

ЦІ З'ЯВІЦЦА ПОМНІК
УДОВАМ ВЯЛІКАЙ
АЙЧЫННАЙ

8

Выдаецца
з 9 жніўня 1917 г.

Родная газета на роднай мове

ЗВЯЗДА

22
МАЯ
2021 г.
СУБОТА
№ 95 (29464)

Прэзідэнт выступіў
на пасяджэнні
Вышэйшага Еўразійскага
эканамічнага савета

«Наднацыянальныя,
сумесныя меры дазваляюць
згладзіць наступствы крызісаў
і закласці асновы росту»

Учора Прэзідэнт Аляксандр Лукашэнка прыняў удзел у пасяджэнні Вышэйшага Еўразійскага эканамічнага савета (ВЕЭС). Пасяджэнне прайшло ў рэжыме відэаканферэнцыі.

Акрамя кіраўнікоў дзяржаў, якія ўваходзяць у склад ЕАЭС, у мерапрыемстве ўдзельнічалі ганаровы старшыня ВЕЭС, першы прэзідэнт Казахстана Нурсултан Назарбаев, прэзідэнты дзяржаў-назіральнікаў — Кубы і Узбекістана, старшыня Калегіі Еўразійскай эканамічнай камісіі Міхаіл Місінковіч. Кіраўнікі дзяржаў Еўразійскага эканамічнага саюза падзялілі вынікі сумеснай работы ў 2020 годзе і апрабавалі новыя планы, мэты і задачы на 2021—2022 гады. Усё на парадку дня было каля 15 пытанняў. У цэнтры увагі — асноўныя арыенціры макраэканамічнай палітыкі дзяржаў-членаў на 2021—2022 гады, меры, накіраваныя на ўніфікацыю заканадаўства дзяржаў ЕАЭС у галіне выпрабавання гатункаў і насенніцтва сельгасраслін, змены ў план лібералізацыі на сектары паслуг у ацэнцы маёмасці, пагадненне аб правядзенні сумесных кантрольных мерапрыемстваў па выкананні парадку запынення і размеркавання сум уваротных мытных пошлін, іх пералічэння ў даход бюджэту дзяржаў — членаў ЕАЭС.

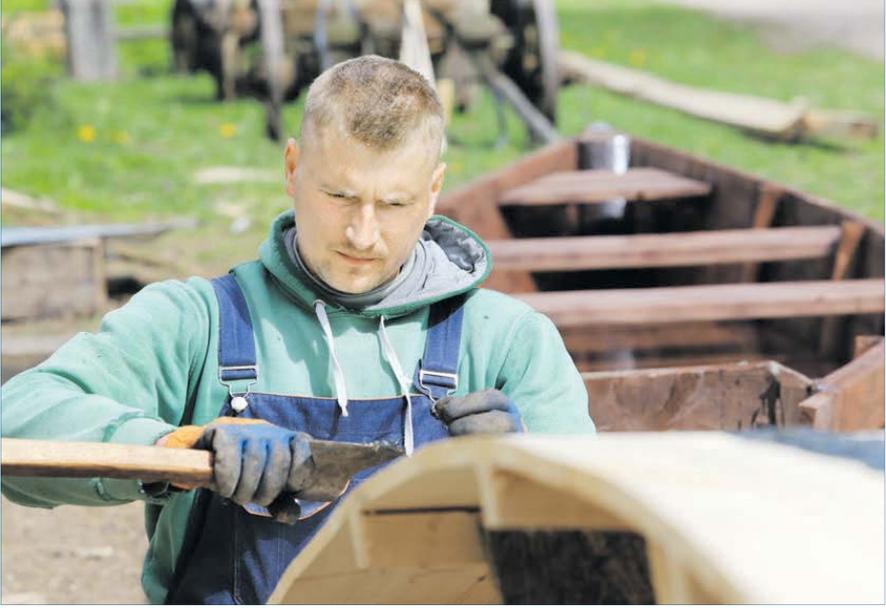
«Неабходна разумна ацэньваць уплыў ціску
зvonku і прадумаць меры рэагавання»

Вітаючы калег, Аляксандр Лукашэнка пашкадаваў, што пра пандэмію каранавіруса пакуль даводзіцца мець зносіны дыстанцыйна і выказаў спадзяванне, што ўжо наступнае пасяджэнне пройдзе ў вочным фармаце. «З падтрымкай і абнавіленнем сямейна-эканамічных пільнаўняў і за-ва наступстваў сутыкненняў іх свец. Але мы ў прыдчы да гэтай навіцы аказаліся ўмешчаны ў прамысловы турбулентнасці. Бы бачыць той каласальны націск, якому падвяргаецца не толькі Беларусь. Таксама зараз мы з'яўляемся сведкамі планернага, прадумнага, зацкіжна санкцыйнага прэсінгу, накіраванага на Расію. З уплывам таго, які разгортаецца падаеі, разумела, што ў той ці іншай сітуацыі арыенціры каардынаваць з нас, гэты толькі пытанне часу», — сказаў Прэзідэнт.

«Ад метавага нарощвання імпартазамішчэння і ўзаемага гандлю да, калі спартыбца, увядзення ў рамках кампетэнцыі Саюза прамых абмежавальных мер. Мы можам выкарыстоўваць гэтыя меры, як гэта робяць нашы канкурэнты на Захадзе, у выпадку абостранення эканамічнай сітуацыі», — звярнуў увагу Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка выказаў упэўненасць, што разам краіны Саюза здольны прадманітраваць адзіства, забяспечыць самадастатковасць эканомікі ЕАЭС і яе ўстойлівы рост.

СТАР. 2

Лодачка, плыві!

Дзмітрый ВІЛЬЧЫНСКІ — сучасны майстар традыцыйных драўляных лодак. Сваім промыслам ён займаецца ў вёсцы Заазер'е Сенненскага раёна. Яму ў гэтым дапамагае бацька Уладзімір і сусед Аляксандр ЧАРНЯЎСКІ. Перад адкрыццём навігацыйнага сезона на Віцебшчыне ў майстра хапае прапаноў на выраб хуткаплынных гласадонак.

ЦЫТАТА ДНЯ

Уладзімір ГУСАКОВ, старшыня Прэзідыума НАН: «Робіце з моладдзю мы надаём пераіраднае значэнне. Важным кірункам на перспектыву з'яўляецца работа з навушчыцамі. У нас і цяпер пастаянна праводзяцца навукова-папулярныя лекцыі, майстар-класы для адораных школьнікаў, працуюць школы юных, а таксама арганізоўваецца навабаванне навукова-даследчых арганізацый. Важна выйсці на новы ўзровень на выяўленні і супраадажэнні таленавітых даследчыкаў, пачынаючы са школы. У сувязі з гэтым сёння мы ставім задачу стварэння сеткі акадэмічных школ, гімназій і ліцэў».

Невядомы БДУ

УНІВЕРСІТЭТ — 3 НУЛЯ

Як выхаванне беларускай інтэлігенцыі
стала задачай № 1 у спустошанай вайной Беларусі

31 кастрычніка 1921 года ў перапоўненай зале былога рэальнага вучылішча Хайкіна ў цэнтры Мінска прайшла першая ў гісторыі Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта лекцыя «Аб культуры Міжземнага мора ў эпоху панавання Рыма». Яе прагучы студэнтам факультэта грамадскіх навук прафесар Дзмітрый Петровіч Качалюк. Менавіта ад гэтай даты выдзяе свой афіцыйны адлік не толькі гісторыя галоўнага нацыянальнага ўніверсітэта краіны, але і гісторыя ўсёй вышэйшай школы ў Беларусі.

ЛЁСАВЫЗНАЧАЛЬНЫЯ ДАТЫ

— Будынак рэальнага вучылішча знаходзіўся на скрыжаванні вуліц Магаразіна і Багадзельнай. Ён захавалася па сёння, цяпер у ім размяшчаецца суд Цэнтральнага раёна сталіцы, — расказвае загадчык кафедры гісторыі Расіі гістарычнага факультэта БДУ, кандыдат гістарычных навук, прафесар Алег ЯНУОСКІ. — Днём раней там адбыўся урачысты сход, прысвечаны пачатку заняткаў у Беларускам дзяржаўным універсітэце, але гэтаму падарэднічалі два гады напружанай працы дзюво камісіі — мінскай і маскоўскай.

СТАР. 3

Вяртаючыся да надрукаванага

«КВАТЭРНАЕ ПЫТАННЕ», якое пакуль не вырашана...

Але надзея ёсць

Дом нумар 76 па вуліцы Валгаградскай, які ў два іншыя разы паблыў, быў прызначаны аварыйным ішочо ў 2000-х. Апошнія жытлы выехалі адольг летась. Усе, акрамя Кудзіных. Пенсінерка Ларыса Аркадзеўна, яе муж з анкалагічным захаваннем і іх сын да гэтага часу застаюцца ў аварыйным доме.

ВЕРЫЦЬ — НЕ ВЕРЫЦЬ?

«Звязда» пісала пра Кудзіных каля тры месяцаў назад. З тых часоў у жыцці гэтай сям'і мала што змянілася. Новае жыллё па-ранейшаму здаецца Ларысе Аркадзеўне марай. Яна не верыць у тое, што калі-небудзь пераедзе ў выдзеленую ім кватэру. — Занадта доўга нам казалі «чайкіце». Карэспандэнт «Звязды», куды звярнулася мая сёброўка яшчэ ў лютым і надзеі на дапамогу з вырашэннем нашага пытання, ва УКБ Цэнтральнага раёна Мінска сказалі, што мы пераедзем у краўсавік, самае позняе — у май. Ну што ж, будзем чакаць канца мая, — уздыхае Ларыса Аркадзеўна. У раўне вуліцы Валгаградскай, дзе стаяць тры старыя дамы (у тым ліку і 76-ы, дзе жыўць Кудзінны), будуць узведзены тры сучасных жылых шматкватэрных дамоў, расказвалі ва ўпраўленні капітальнага будаўніцтва Цэнтральнага раёна Мінска.

СТАР. 3

ШТО Ё СВЕЦЕ РОБІЦЦА

У Еўрасаюзе ўвядуць тры віды COVID-сертыфікатаў

У Еўрапейскім саюзе з 1 ліпеня будуць даступныя тры віды каранавірусных сертыфікатаў. Аб гэтым паведаміў на бры-фингу ў Бруселі еўракамісар па кордавычым пытаннях Дыдэае Райндарс. «З 1 ліпеня будуць даступныя тры віды сертыфікатаў: аб вакцынацыі, аб негатывым тэсце і аб выздараўленні ад COVID. Яны будуць бясплатнымі для ўсіх грамадзян ЕС. Іх можна атрымаць на электронным носбісе або раздрукаваць», — заўважыў еўракамісар. Дыдэае Райндарс таксама растлумачыў, што Еўракамісія выдзеліць 100 мільянаў еўра, каб максімальна зрабіць больш таннымі для грамадзян правядзенне тэстаў для ўнясення інфармацыі ў каранавірусны сертыфікат. Напярэдняні Еўрапарламент і Савет ЕС даступныя па-пароднаў дамоўленасці па ўкараненні такога сертыфіката. Зако-напраект зараз павінен 26 мая прайсці зацвярджэнне ў камітэце па грамадзянскіх свабодах Еўрапарламенту, а пасля фінальнае галасаванне на пленарнай сесіі ЕП 7—10 чэрвеня.

ААН парэкамандвала праводзіць пералісы насельніцтва дыстанцыйна

Статыстычны аддзел ААН рэкамандваў праводзіць дыстанцыйна пералісы насельніцтва, якія з-за пандэміі каранавіруса прайдуць у шэрагу краін у 2021 годзе. Рэкамандцыі былі агучаны на экспертнай канферэнцыі Еўрапейскай эканамічнай камісіі арганізацыі, паведаміла

ТАСС. «Галоўная рэкамандыцыя — рабіць акцент на дыстанцыйных тэхналогіях і зааховачь самастойны пераліс. Гэтыя меры дазваляць скараціць прамыя кантакты пералісчыкаў з респандэнтамі», — адзначаецца ў паведамленні медыяофіса. У прыватнасці, гаворка ідзе аб запавяненні электронных або папярочных пералісных лістоў без удзелу пасрэднікаў, а таксама зборны даных у фармаце тэлефонных інтэрв'ю. Апроч іншага, рэкамандуецца скараціць колькасць пытанняў і памеры пералісных лістоў для таго, каб часу на іх запавяненне сыходзіла менш. Як вядома, з-за пандэміі каранавіруса 75% краін перанеслі нацыянальны пераліс насельніцтва, запавянавання летась, на 2021-ы і наступныя гады і змянілі іх фармат.

Microsoft спыніць падтрымку Internet Explorer

Карпарацыя Microsoft абвясціла, што з 15 чэрвеня 2022 год спыніць падтрымку інтэрнэт-браўзера Internet Explorer 11 для некаторых версій аперэацыйнай сістэмы Windows 10. Гэты дадатак стане недаступны. Кампанія патлумачыла, што замест ІЕ будзе падтрымліваць і развіваць браўзер Microsoft Edge, выпушчаны ў 2015 годзе адначасова з першай версіяй Windows 10. З моманту запуску новага браўзера Internet Explorer працягваў працаваць у сістэме АС для забяспечэння сумяшчальнасці карпаратыўнага дадатку, але зараз Microsoft вырашыла адмовіцца ад яго падтрымкі. Для пераходу на новы браўзер Microsoft прапануе выкарыстоўваць Edge з рэжымам Internet Explorer, які выкарыстоўвае модуль з ІЕ11 для адкрыцця састарэлых сайтаў. Рэжым ІЕ ў Edge будзе падтрымлівацца як мінімум да 2029 года. Internet Explorer з'явіўся ў 1995 годзе і доўгі час быў самым папулярным інтэрнэт-браўзерам.

КОРАТКА

- Орша будзе культурнай сталіцай Беларусі ў 2022 годзе.
- Казка для спялых дзяцей: у Мінску прэзентавалі тактыльную книгу Алены Масла.
- МУС і Праваасудная царква падпісалі пагадненне аб супрааоджэнні па прафілактычных нармакні.
- Беларусь пільнуе ў СНД па вытворчасці мяса на душу насельніцтва.
- Першыя 140-тонныя БелАЗы паступілі на рынак Украіны.
- Матч футбольных зорак Беларусі і Еўропы пройдзе 5 чэрвеня ў Мінску.
- Расфармаваў у Беларусі і Малдове самая высокая хуткасць пацплення сярэдня краін СНД.

ТОЙ, ХТО ДОРЫЦЬ КАЗКУ

«Сонца ўсім свеціць, а я ўсім запальваю ліхтары», — кажа брэсцкі ліхтаршчык, чалавек-славуцасць

У 2016 годзе Нацыянальнае агенства па турызме выпушчала брашуру «100 рэчэй, якія патрэбна зрабіць у Беларусі». «Звязда» вырашыла кінуць самоё сабе выклік і выканаць яе мага больш публікаваць з гэтага спіса. І расказваць чытачам, што з гэтага атрымалася. Сярод разнастайных беларускіх славуцасцяў... не так мала людзей. Не, таленавітых землякоў, якімі можна ганарыцца, у нас, дзякуй богу, шмат. А вось тых, на каго прыязджаюць паглядзець турысты з розных гарадоў і краін, — адзін. Докладней, адзін — Віктар Петровіч КІРСЮК, чалавек-славуцасць. У спіс рэчэй, якія неабходна зрабіць у Беларусі, пад пунктам нумар тры значыцца: «паглядзець, як спарадзілі ліхтарышчык запальвае агні на вуліцы Савецкай у Брэсце». Карэспандэнт «Звязды» пазнаёміўся з ім бліжэй.

СТАР. 5

УВЕРСІТЭТ — 3 НУЛЯ

Дом № 1 БДУ — будынак былой ВНУШ (будынак былой Зубакина і Фальковіча.

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Падзел адной працы на дзве арганізатарскія структуры меў сваю логіку, яго можна лічыць у нейкай ступені сімвалічным. Па-першае, стварыць з нуля ў Беларусі ўніверсітэт маглі толькі камітэнтныя, універсітэцкія людзі. А гэта значыць, што ім маглі быць у большасці сваёй прадстаўнікі расійскіх універсітэтаў, пераважна волінцыя і аўтарытэтная прафесура ўніверсітэтаў Імператараў І і ІІ шчы. Па-другое, у існаванні нацыянальнага ўніверсітэта была закладзена энэргічная група беларускай інтэлігенцыі.

два месяцы яна ўжо амаль абмеркавала свае напраўкі ў Маскву і разгарнула падрыхтоўчыя курсы для ахвотных паступаць на ўніверсітэт. На курсах выкладалі ў Яўхім Карскім. Аднак акупацыйныя тэрыторыі Беларусі збыліся ўсе планы. Толькі летам 1920 года, пасля вызвалення Мінска ад польскіх войскаў, мінская камісія энэргічна працягнула аднаўленне работ па адкрыцці ўніверсітэта.

У студзені 1921 года адбыўся губернскі з'езд работнікаў асветы і сацыялістычнай культуры, на якім прысутнічалі дэлегацы ад усях паветаў Беларусі. З'езд завярнуўся ў Наркамат

Справа ў тым, што пасля нацыянальнага вызвалення паўстання і закрыцця Віленскага ўніверсітэта ў 1832 годзе беларускія губерні аказаліся пазбаўлены ўласнай установы вышэйшай адукацыі. У 1840 годзе было вырашана надаць Горы-Горачкай земляробчы школе статус інстытута з правамі ўніверсітэта. Але ў выніку рэвалюцыйных настрояў і паўстання ў 1863 годзе і гэтая навуковая ўстанова спыніла сваё дзейнасць у Беларусі — яе перавялі ў Санкт-Пецярбург. Затым пытанне аб адкрыцці ўласнай вышэйшай навучнай установы шмат разоў «класалі пад сукно» царскім уладам.

Вядома, што ў снежні 1917 года на ўсебеларускім з'ездзе паратэлава з палітычнымі пытаннямі дэлегацы абмяркоўвалася і магчымасць адкрыцця «першага беларускага ўніверсітэта». Спецыяльны даклад на гэтую тэму зрабіў Яўхім Федаравіч Карскі, акадэмік Расійскай акадэміі навук. Карскі — таў асоба, якая стала каля вытокаў БДУ. Ён меў і тэмаў, што менавіта Мінск, як эканамічны і культурны цэнтр, павінен стаць ўніверсітэцкім грамадам. Агучаны ім праект (будучага факультэцкай структуры будучага ўніверсітэта) прадугледжваў стварэнне асобнага ўніверсітэцкага гарадка, бібліятэкі, інтарната на 1000 чалавек, бальніцы, батанічнага саду.

Увогуле ў гісторыі БДУ ёсць шмат вясцей дат, ад якіх можна было б вывесці адлік яго стварэння. Адна з іх — Докрэт ЦКБ ССРБ ад 25 лютага 1919 года, які вызначаў канкрэтныя меры па адкрыцці ў Мінску ўніверсітэта. На гэты тэма былі вылучаны грошы ў памеры ад 100 тысяч рублёў. Пры гэтым у Мінскіх Камісарыяце народнай асветы была створана камісія ў складзе васьмі чалавек пад старшынствам Карскага, якая распачала падрыхтоўчыя работы па арганізацыі Беларускага ўніверсітэта. Літаральна за

па ўніверсітэцкіх спецыяльнасцях. Ужо 17 чэрвеня 1921 года распачаліся заняткі на гэтым факультэце. Да вучобы прыступілі 160 чалавек. Восенню 1921 года па выніках дадатковага набору на рабфак было залічана яшчэ 125 чалавек.

11 ліпеня 1921 года ў Мінскім гарадскім тэатры (цяпер гэта Нацыянальны акадэмічны тэатр Імя Яўхім Карскі) прайшоў ўрачыстае пасяджэнне, прысвечанае адкрыццю Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта. Але, каб стварыць належны ўмовы для распынення дзейнасці ўніверсітэта, спатрыблася яшчэ больш як

тры месяцы. Таму на 30 кастрычніка прызначылі новае ўрачыстае пасяджэнне з гэтай нагоды, якое адбылося на ўрадавым узроўні.

Толькі 29 кастрычніка была завершана падрыхтоўка раскладу заняткаў і вызначана дата першай лекцыі: 31 кастрычніка, субота, 13.30, актовая зала былога вучылішча Хайкіна.

Мы накіраваліся ў гісторыю, як так сталася, што шэраг беларускіх універсітэтаў паспелі адзначыць сваё стварэнне раней за БДУ?

— У 1910—1914 гадах у Віцебску, Магілёве і Мінску былі ўтвораны навуковыя інстытуты, якія не з'яўляліся вышэйшымі навучнымі ўстановамі, але давалі магчымасць уладкам часткова кампенсаванае недахоп навуковай адукацыі ў прыватных навуковых установах пачатковага узроўню.

— Тэрмін навукаўца ў навуцкіх інстытутах складалі тры гады. Іх аснова павіны былі асвоіць шэраг агульнаадукацыйных прадметаў з праграмы старэйшых класаў гімназіі, напрыклад, закон Божы, рускую, царкоўнаславянскую, французскую

і нямецкую мовы, матэматыку, гісторыю, географію. Дзейнічалі і іншыя навучныя ўстановы, але вышэйшую адукацыю яны не давалі.

У 1930/1931 навуковым годзе ў гісторыі Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта адбылася азнавая падзея, якая атрымала назву «разу-боджэнне БДУ». У жніўні 1930 года на базе медыцынскага факультэта быў заснаваны Мінскі медыцынскі інстытут. З 1931 года вярнуць адлік сваёй гісторыі Інстытут народнай адукацыі, створаны на базе факультэта народнай адукацыі БДУ (цяпер БДЭУ), Політэхнічны інстытут, створаны на базе хіміка-тэхналагічнага факультэта (БНТУ), Вышэйшы педагогічны інстытут, створаны на базе сацыяльна-гістарычнага і літаратурна-лінгвістычнага аддзяленняў педагогічнага факультэта (цяпер БДУ), і Інстытут савецкага будаўніцтва і права (на базе факультэта права і савецкага будаўніцтва).

3 КАМАНДЫРА — У СТУДЭНТЫ

А ў 1921 годзе Беларусі дзяржаўны ўніверсітэт распачаў работу ў складзе трох факультэтаў: рабочага (рабфака), медыцынскага і грамадскіх навук. Навучальныя планы фарміраваліся спантанна — па меры прыняжання да працы ў БДУ выкладчыкаў, папаўнення фонду вучэбнай літаратуры і іншых аб'ектаў. Пастаянна ішоў пошук неабходнага мінімуму ведаў, які павіны былі засвоіць першыя беларускія студэнты. А кім яны былі?

— Да снежня 1921 года на два факультэты (без рабфака) было залічана 1124 чалавекі, аддукцыі ўзровень якіх быў наступным: 675 — сямікласныя гімназіі, 173 — рэальныя і камерыйскія вучылішчы, 143 — школы другой ступені, 56 — педагогічныя курсы, 26 — дзюхонскія семінары, 14 — настаўніцкія інстытуты і 1 — каляжыі крыпта. Без сярэдняй адукацыі было прынята 37 чалавек, 289 студэнтаў прыйшлі ва ўніверсітэт з камандных падраздзяленняў Чырвонай Арміі, 226 чалавек служылі чырвонаармейцамі.

Восенню 1922 года прайшла першая разраганізацыя структуры ўніверсітэта, у ходзе якой замест факультэта грамадскіх навук быў створаны педагогічны факультэт з чатырма аддзяленнямі.

Першыя кірунцёвыя факультэты складалася выключна з прафесараў. Сярод выкладчыкаў універсітэта былі члені шэраг выбітных дзеячаў беларускай навуцы і культуры: Усевалад

Ігнатюк, Аркадз Смолін, Мікаіл Кроль, Фёдар Трыц, Язеп Пяск, Сяпхан Некрашэвіч, Сямён Вальфсон, Мікаіл Бялоў, Мітрафан Дюбар-Запольскі, Мікаіл Янчук, Валдуў Лазоўскі. А 3 лістапада 1923 года ва ўніверсітэт на пасад выкладчыка беларускай мовы быў залічаны Яўб Кюлас (Канстанцін Міцкевіч). Сялубы Беларускага п'яцім'ясніцкага стаў першым старэйшым Дзяржаўнай экзаменацыйнай камісіяй па літаратурна-навучных і лінгвістычных дысцыплінах.

У верасні 1923 года ў прыёмную камісію ўніверсітэта на 100 месцаў было паддана 1500 заявак. Упершыню былі ўведзены ўступныя экзамены для аб'юрыентаў. Абавязковыя іспытванні да ўсіх, хто паступае ва ўніверсітэт, было грамадазнаўства. Пачынаючы з другога набору аб'юрыентаў павіны былі таксама паказаць веды па рускай гісторыі XIX стагоддзя і Канстытуцыі 1906 года. Астатнія экзамены праводзіліся па дысцыплінах прыродазнаўчага цыкла, а таксама моўных. Асабліва ўвага на надавалася валоданню беларускай мовай (усе пісалі сачыненне). Пазней, калі спынілі хваля беларусізацыі, у БДУ сталі больш увагі звяртаць на вывучэнне студэнтамі рускай мовы, да якой, як было заўважана, «ворагі народна спецыяльна культывавалі непаважнае ставленне».

У БДУ літэраму ў выкладанні вучэбных курсаў на беларускай мове сталі прафесар Усевалад Ігнатюк і дацэнт Язеп Пяск. Аднак у першы год выкладаў па-беларуску некалькі гістарычных дысцыплін і фактур Уладзімір Пічэта. Універсітэт распачаў праграму беларусізацыі. Уласныя праграмы мелі факультэты. Найбольш дэталёва і разлічана на хуткую рэалізацыю была праграма на педагогічных факультэце. Усе залічаныя павіны былі іздаваць на беларускай мове. Для вышэйшай мовы ўведзены новыя экзамэны — на веданне беларускай мовы. Хто яго не вытрымаўшы, мог быць пакінуты вышчы на адзін год для вывучэння мовы. Абавязковым прадметам быў курс па гісторыі Беларусі, які выкладаў Усевалад Ігнатюк.

У 1924/25 навуковым годзе ва ўніверсітэце валоў выкладанне на беларускай мове па 13 дысцыплінах, з 9 наступным навучным годзе — ужо па 57 вучэбных прадметах, у тым ліку і на медыцынскім факультэце. Арыентаванай на беларускую гісторыю была і даследчая праца выкладчыкаў — як гісторыкаў,

так і прадстаўніку ішых гуманітарных дысцыплін.

ПРАГУЛКА ПА УВЕРСІТЭЦКАЙ ВУЛІЦЫ

Адной з галоўных праблем пры стварэнні ўніверсітэта было знайсці ў разбураным рэвалюцыйным падыемі, а потым кайзераўскай і польскай акупацыі Мінску больш-менш прыдатны будынік і памішаканні Іх треба было таксама праставасца ў ішых універсітэцкіх патраб. 10 сакавіка 1919 года, на пасяджанні Мінскай камісіі па арганізацыі БДУ, было вырашана перадаць ўніверсітэту будынак былога камерыйнага вучылішча, у якім размяшчаліся ваенныя курсы Заходняй дывізіі. У жуткім часе пад ўніверсітэце адваілі памішаканні былой мужыцкай гімназіі на рагу вуліц Губартаўскай і Падогравай, будынка духоўнай семінары на Александрэўскай вуліцы, былога жаночага духоўнага вучылішча на рагу вуліц Шырокай і Міхайлоўскай, былога ваіскавога шпітала, губернскай земскай бальніцы, рэальнага вучылішча Хайкіна, гімназіі Зубакина і Фальковіча і іншых. Трэба заўважыць, што гэта былі адны з найлепшых мінскіх будынкаў.

Навукальныя планы фарміраваліся спантанна — па меры прыняжання да працы ў БДУ выкладчыкаў, папаўнення фонду вучэбнай літаратуры і іншых аб'ектаў.

Але толькі ў 1922 годзе спецыяльнай пастановай прэзідыума ЦКБ Беларусі (ад 18 красавіка) быў афіцыйна зацверджаны спіс будынкаў, які пераходзілі ў карыстанне БДУ. Адначасова ўніверсітэце атрымаў у сваё распараджэнне і зямлі, прылежыя да іх. Усе арганізацыі, якія да гэтага часу там размяшчаліся, павіны былі да 1 ліпеня з'ехаць і перадаць ўніверсітэту свае плошчы. Акрамя пералічаных, у спісе былі памішаканні фабрыкі «Вікторыя» (там размяшчаліся

гімназіі тэатр медыцынскага факультэта), яўрэйскія бальніцы, Рускага шпіта, гаспадарка «Лощыца» з фальваркамі «Зацішка», «Дуброва», «Прыкулі», лясная дача Ваньковіча.

Асобнае месца ў спісе займае будынак гімназіі Зубакина і Фальковіча. У гісторыю ўніверсітэта ён увайшоў ужо «Першы дом БДУ», або «Дом № 1 БДУ». Бо ў ім працаваў і фактычна жыў на працоўным месцы рэктар Уладзімір Пічэта, дзейнічалі бібліятэка і канцелярыя, праводзіліся заняткі на рабочым факультэце. Лікава, што пачынае час тут працаваў загадчыкам стаяльнай майстарні, рабыў лаўкі і паралельна выкладаў рускую мову і сам Канстанцін Фальковіч, філолаг па адукацыі, — расказвае Алег Яноўскі. — Гэты дом стаў будавацца для сваёй сім'і купца Сахара (цяпер гэта сярэдняе вучылішча Чырвонаармейскай і Кірава). З 1922 года Магазінаў вуліца (і гэта змянялася) атрымала назву ўніверсітэцкай, бо яна і сталаі галоўнай будынка БДУ «Дом № 1», «Дом № 2» — былі фабрыка «Вікторыя» і «Дом № 3» — былое вучылішча Хайкіна. Але ў 1934 годзе, пасля забароны савецкага партыйнага лідара, ўніверсітэцкай праграма была перайменавана ў вуліцу Кірава. І з тых часоў у беларускую сталіцу, на жаль, так і не з'явілася больш ўніверсітэцкай вуліцы, якая б падкрэслівала важную ролю БДУ ў выхаванні інтэлектуальнай эліты, хчы былі прапановы перайменаванне вуліцы Ленінградскую, якая прылягала да Студэнцкага гарадка, ва ўніверсітэцкую... У першы дні ваіны двухпаварожы будынак № 1 БДУ быў разбураны, а пасля адноўлены. Сёння ў чатырохпаварожым будынку размяшчаецца гістарычны факультэт БДУ, які вярнуўся сюды ў 1992 годзе...»

Назад НІКАЛАЕВА. Фота з асабістага архіва Алега ЯНОЎСКАГА.

«КВАТЭРНАЕ ПЫТАННЕ»

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Завяршэнне практычных работ па гэтых дамах запланавана на снежань 2021 года, а энэ старых канструкцый плануецца скончыць да канца года. Але пакуль што з старых дамах па Валгардаўскай шчы астаецца жыхары.

— У суседніх дамах не пераважылі аварыянага жылля тэма, чыя кватэры сёння з'яўляюцца кажа Кудзіна. Напрыклад, у суседнім доме яна паша сарбат па нішчыца — чалавек, які пакуе на алкагалізм. Яны прыватызавалі кватэру чатыры гады там і заўбоды акуртана плаціца за камункаў.

БЯСКОНЧАЯ ГІСТОРЫЯ

Нагадаем гісторыю сім'і Кудзіных, якія ўжо амаль стацілі надзею выехаць з аварыянага жылля. У дом, які цяпер павіны знацца Кудзіны, пераехаў у дзень 14 ліпеня 1974 года. Па суцэнцы, тут Ларыса і Мікалай Кудзіны пражылі ўсю жыццё. Ларыса Аркадзэўна працавала на тэлефоннай станцыі. Мікалай Васілевіч быў ваіскаўцам, на пенсію выйшаў старшым прапаршчыкам. Дом недалёка ад Севастопальскага парку, куды пераехаў тады яшчэ маладая сім'я, нават амаль 40 гадоў таму быў зусім не новы.

— Нам казалі, што мы пражывём у гэтай кватэры ўжо дзесяць гадоў. Потым тры дамы пойдуць пад энэ, і мы атрымаем добраўпарадкаванае жыллё... успамінае гаспадыня кватэры. — Аказалася, засталася мы тут на ўсё жыццё. У гэтай кватэры з мужам сустрапі свае 70-гадовыя юбілеі.

Словам, да нашага 2021 года дом, у якім жые сім'я Кудзіных, ужо даўно працаваў сваёй رسру. Трубы, правода, перакрыжкі, вокны і падлога працуюць — усё гэта ўжо не падлягае абмялеву. Праسدзе і цёплае стопа, на вільготных сцянах худавоца і надслупоўца шпітальні. Німа рамак тут не далажа, агульнае цэлкам прамеранае вырашана энэці.

У ліпені мінулага года Кудзіным далі двухпакетаўную кватэру ў Сялянцы. У дакументах ад 07.07.2020 гаворыцца, што па рашэнні Мінгарвыканкама Кудзіну Мікалаю Васілевічу, Кудзіну Васілію Мікалаевічу і Кудзіну Ларысе Аркадзэўне (уласнікам 1/3 долі) даецца двухпакетаўная кватэра па вул. Карвата, агульнай плошчай 49,9 кв. м. Сам я да гэтага на перамяненне ў новай кватэры і стала чакаць дакументаў на засяленне. І па сёння... усё яшчэ чакае.

Чаму ж так доўга? Сітуацыя з сім'ёй Кудзіных нам растлуміць намеснік дырэктара ўпраўлення капітальнага будаўніцтва і Ціставаля раёна Мінска Максім ДЗЯНІСІК:

— Першапачаткова фарміравалася акт выбару месца размяшчэння зямельнага ўчастка і паралельна робіцца ацэнка нерухомай маёмасці на гэтай тэрыторыі. Калі акт зацверджваецца Мінгарвыканкам, рыхтуецца рашыне аб маючым адрываці адрабранні. Гэтае рашыне ў нас было ў 2018 годзе 20 верасня. У адпаведнасці з заканадаўствам, забудовніцкую выдзяляецца пачынаць набор кватэра. Па энэце кватэра павіна быць суцэстайна па агульнай плошчы з той, з якой жыхары выдзяражы. Згода на праезд кватэра на вуліцы Карвата сім'я Кудзіных дала 15.07.2020. Справадана «Белгіпразем» па гэтай тэма злучылі маёмасці была перададзена нам 23.08.2020. Пасля гэтага мы падрыхтавалі праект рашыне аб выдзелены жыллага

кватэру ў найбліжэйшы час. УКБ робіць усё неабходнае для паскарэння гэтага працу.

Але Ларысе Аркадзэўне і яе сім'і нават не верыцца, што канец іх пакут блізка: практычна ўвесь апошні год яны занятыя... вымушанымі цэсннымі энэсімамі з асабымі без пэўнага месца жыхарства.

Бяздомныя аблюбалі пакінутыя жыхары кватэры аселегнага дома яшчэ разкі. Замом з новымі «судзімі» і без таго складаны побыт Кудзіных прыйшлі і новыя праблемы: ад антысанітарны да пагрозы пажару. Кудзіны звярнуліся ў Мінгарвыканкам, і вокны на першым паверсе іх дома цяпер забіты фанерай. Але час ад часу «законікаў»

У аселегнага дамы, што чакаюць энэсі, часта самавольна засяляюцца асабы без пэўнага месца жыхарства.

паванейшым даводзіцца высляць, на праекце суразмоўца.

— Дзверы пад'езда мы зачынем кватэры на ноч... распавядае Кудзіна. — Справа ў тым, што наш пад'езд мы закравяем толькі энэтры, таму што энэцы адкрыць яго не можам. Так што, калі усё сыдоходзіць з кватэры, пад'езд застаецца адкрытым. Таму не выходзяць на дзень, чую мучку патрэба свежага паветра: ён жа цяжка хворы, а ў ранейшых гадах налета я заўбоды вывозіла яго за гарад. Дзі папінчук пад'езд адкрытым надоўга страшна. Восе наядуцца «жыхар» высляці з міліцыі. На дзесяць хвілін выйшла ў краму... і пад'езд тут жа зусіліся бяжымі: гляджу, пачыма паверхамі з'явіліся цроф, коўдра. Не хацеў сыдоходзіць, прыйшлося выклікаць міліцыю. Зараз лета, бяжымыя будуць заходзіць да нас у дом радзей. І ўсё жа ўжо хацелася б пачаць жыць па-чалавечы, у нармальным умовах. Ва УКБ казалі, што кватэра, на якую мы далі згоду, будзе наша. Засталося данакача ца усёх узгадненняў. Будзем чакаць.

— Значыць, да канца мая сім'я можа і не пераехаць? — Так можа атрымацца. Але ў любых выпадку яны пераедуць у новую

Аляксандра АНЦЭПЕВІЧ.

Гонар і годнасць

Вось так бывае: яшчэ некалькі дзён таму намералася да сумнай даты напісаць тэкст пра Уладзіміра Карвата, а цяпер, выходзячы, трэба пісаць пра траіх. Энэну жа ў мяне, энэну жа ў Баранавічах падвай Уладзіміра Мікалаевіча паўтарылі на ўзросце яго сына, цяперашняга беларускага лётчыка — Андрэй Нічпюроў і Мікіта Куканенка. Як тады Уладзімір ад вёскі, які адваі фактычна некарываны самалёт ад гарода і засталася ў небе назаўсёды.

Каля помніка Карвату ў Брасце ў гэты дзень заўбоды збіраюцца яго служасцы ўжо па 61-й авіябазе, аднакласнікі. Прыходзіць цяперашня вучні васьмай школы, родныя, знаёмыя. Ускладняюць пэдыкі, маўчы.

Храналогію козвіты падпалоўніка Карвата ўвайшоў у энцыклапедыю. Падчас выканання дзюхонна-транзюваннага палёту самалёт Су-27

АПУСЦЕЛА БЕЗ ЦЯБЕ ЗЯМЛЯ

23 мая спаўніцца 25 годар з дня гібелі першага Героя Беларусі Уладзіміра Карвата

стаў зямлі вышыню, лётчык атрымаў загад з зямлі пакінуць машыну. Ён мог бы выканаць загад і застацца жыць. Але перад сабой Уладзімір бачыў населены пункт і да апошняга стараўся авесці самалёт ўверх, у поле. Ён мог бы выканаць загад, а самалёт цэлкам верагодна, нікога не зачэпаў бы, і усё засталася б жыць. Але за некалькі секунд нельга было разлічыць дакладна траекторыю падзення некарыванага энцыклапедыя, за некалькі секунд можна было прыняць рашыне, якое пазней называць падзвігам.

Падпалоўніку авесці самалёт ад населенага пункта Арабупіччавыя Баранавіцкага раёна, машына ўвайшоў у полі разам з лётчыкам. Першыя яго знайшлі мисювыя жыхары, які па-спышаліся на месца катастрофы і спадзяваліся далажыць паліту Яны ўбачылі, што рух яго така і засталася на прыбярэжжы Кіравана.

У Брасцкай школе № 8, якую ў свай час скончыў Уладзімір Карват і якая носяць яго імя цяпер, ёсць Музей лётнай шчы. Экскурсіі для наведвальнікаў тут праводзяць вучні старэйшых класаў. Вучні пішуць сачыненні на заддзёную тэму, у музей прыходзіць на ўрокі музэяці.

У гэты дні словы падпалоўніка звычайна адраюць жоцы героя Ніне Кір'яўіне, яго даччы

і сыну, які ўжо маюць сваё дзяцце. На жаль, яны ўжо мац Уладзіміра Агрыліны Даміт'яўны. За шмат гадоў яна так і не змогла змырцца са сваёй стратой, прывічкую да адчування, што любімы сын не прыядзе да яе. Агрыліна на Даміт'яўна па сваёй прыроднай дабрыні не магла адмовіць, калі яе прасілі прыйсці на якое-небудзь мерапрыствэнне, а там не магла спадзяцца са сім'ямі. Гэтая простая жанчына ўвасабляла сабой мацярнінкі пацы ад страты дзяцця. Гледзячы на яе, абавязкова ахвільвала адчуванне, што мац не патрэбны сыны-героі. Матулям патрэбны жыцьёны!

Аб гэтым хочацца літаральна крычаць і сёння. Бо няма такай меры, якой вымярваецца пра матуль Андрэй і Мікіты, іх жокаў, дзцяці, блізкіх. А для нас яны ўжо — героі. Зрабілі амаль непаўторнае, адраюць ідуць ад Пакучы мацна падарэзанцы, але ў Баранавічах гавораць аб тым, што лётчы фактычна ў час катастрофы здолелі скончыць шмат паліва з бакаў. Бо калі б апошнія былі поныя, наступствы выбуху для найбліжэйшых дамоў і іх населеныя прадкаца цяжка. Яны выціралі непаслуханны самалёт ад апошняга. Яны загінулі, каб папярэдзіць гібель міншых жароў, значыць, аддалі жыццё за радзку.

Святлана ЯСКЕВІЧ.

Кніжныя навінкі

ПІСЬМЕННЫ І ГРАМАДСТВЕ

Публіцыстычная кніга лаўрэата Дзяржаўнай прэміі Рэспублікі Беларусі Уладзіміра Саламаха «3 люблю і дабрам», вышук якой амяшчэніце ў гэтым выданні пры фінальнай падтрымцы Мінгарвыканкама, з'яўляецца інфармацыйна, змяшчае адлюстраванне таго вартаснага мастацкага свету, што сядраецца пісьменніка дзеля прыгожасці, дабрыні і святла ў нашым уманістычнага развіцця свету.

Многія гады вядомы беларускі празаік, лаўрэат прэстыжнай прэміі, грамадскі і дзяржаўны аднак, выступае ў перыядычным друку; на старонках газет «СБ. Беларусь сёння», «Сельскага гасета», «Настаніцкая газета», у штодзённай «Літаратурнай мастацтва». У сваіх артыкулах, эсэ, дыалогам, роздумам (так пазначаны жанры

публікацыі, які аб'яднаны ў кнігу «3 люблю і дабрам») Уладзімір Саламаха імкнецца звярнуць увагу на тэма дэбаты ў афіцыйнай літаратуры, які скрываюцца на выхаванне чытача. Уважліва і зацікава па-аўтар пра найлепшае, станоўчае, пра пэўны мастацкі арыенцір. У полі аору — творчасць і суаніскачкі, і класікаў. Пра творчасць апошніх расказвае з пункту гледжання судараннага з суаніскачкі.

Многія старонкі кнігі прысвечаны творчасці Уладзіміра Карваткіна, Мікаіла Лынькова, Івана Шамякіна, Івана Чыгрынава... Іх творчыя вываоды ў школьнай праграме, іх кнігі перавыдаюцца. І Уладзімір Саламаха часам энэцыянальна выкладае свае вучылішча чытаць уражаны ад іх працягнаты і перачытаны, ад новага усведмлення, што неуміручараскі раманы і апавесці прыносяць

у свядомасці чытаць, у новым тысячагоддзі. Часта штурхому публіцыста да выбару тэма і з'яўляецца суцэра з рэдзімімі мисюнамі. Але і ў такім разе Уладзімір Саламаха выступае не проста літаратурным крытыкам, а чутчым, дзюхонна-чым аўтарам, які заастрэна публіцыстычна ўступае ў палеміку з прыземленай рэчаіснасцю, імкнецца даказаць чытачу, што свет моцны культуры — адносін, выхаванасцю, культурнай энэці, роднай старонкі, свец моцны светлімы фарбамі, краскам, якія робяць чалавеча асобай. І роля літаратуры тут проста бізмяжна, невячэрчужна. Але — роля сапраўднай мастацкай літаратуры, што іспрабуе давесці сваё вымаванне тым аўтарам «3 люблю і

белгрупппромбанк ОТКРЫТОЕ АКЦИОНЕРНОЕ ОБЩЕСТВО «БЕЛАГРОПРОМБАНК»

Обобщенный консолидированный бухгалтерский баланс, подготовленный для целей публикации в соответствии с требованиями Инструкции о раскрытии информации о деятельности банка, открытого акционерного общества «Банк развития Республики Беларусь», небанковской кредитно-финансовой группы и банковского холдинга, утвержденной постановлением Правления Национального банка Республики Беларусь от 11.01.2013 № 19 (с учетом изменений и дополнений) на 1 января 2021 г.

Table with columns: № п/п, Наименование статьи, Символ, 2020 год, 2019 год. Includes sections like АКТИВЫ, ОБЯЗАТЕЛЬСТВА, СОБСТВЕННЫЙ КАПИТАЛ.

Обобщенный консолидированный отчет об изменении собственного капитала, подготовленный для целей публикации в соответствии с требованиями Инструкции о раскрытии информации о деятельности банка, открытого акционерного общества «Банк развития Республики Беларусь», небанковской кредитно-финансовой организации, банковской группы и банковского холдинга, утвержденной постановлением Правления Национального банка Республики Беларусь от 11.01.2013 № 19 (с учетом изменений и дополнений) за 2020 год

ОАО «БЕЛАГРОПРОМБАНК» (в тысячах белорусских рублей)

Table with columns: № п/п, Наименование статьи, Символ, 2020 год, 2019 год. Includes sections like Раздел I. За год, предшествующий отчетному, Раздел II. За отчетный год.

Обобщенный консолидированный отчет о движении денежных средств, подготовленный для целей публикации в соответствии с требованиями Инструкции о раскрытии информации о деятельности банка, открытого акционерного общества «Банк развития Республики Беларусь», небанковской кредитно-финансовой организации, банковской группы и банковского холдинга, утвержденной постановлением Правления Национального банка Республики Беларусь от 11.01.2013 № 19 (с учетом изменений и дополнений) за 2020 год

ОАО «БЕЛАГРОПРОМБАНК» (в тысячах белорусских рублей)

Table with columns: № п/п, Наименование статьи, Символ, 2020 год, 2019 год. Includes sections like ПОТОКИ ДЕНЕЖНЫХ СРЕДСТВ ОТ ОПЕРАЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ, ПОТОКИ ДЕНЕЖНЫХ СРЕДСТВ ОТ ИНВЕСТИЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ, ПОТОКИ ДЕНЕЖНЫХ СРЕДСТВ ОТ ФИНАНСОВОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ.

Обобщенный консолидированный отчет о прибыли и убытках, подготовленный для целей публикации в соответствии с требованиями Инструкции о раскрытии информации о деятельности банка, открытого акционерного общества «Банк развития Республики Беларусь», небанковской кредитно-финансовой организации, банковской группы и банковского холдинга, утвержденной постановлением Правления Национального банка Республики Беларусь от 11.01.2013 № 19 (с учетом изменений и дополнений) за 2020 год

Table with columns: № п/п, Наименование статьи, Символ, 2020 год, 2019 год. Includes sections like Прибыль (убыток) от операционной деятельности, Прибыль (убыток) от инвестиционной деятельности, Прибыль (убыток) от финансовой деятельности.

Обобщенный консолидированный отчет о прибыли и убытках, подготовленный для целей публикации в соответствии с требованиями Инструкции о раскрытии информации о деятельности банка, открытого акционерного общества «Банк развития Республики Беларусь», небанковской кредитно-финансовой организации, банковской группы и банковского холдинга, утвержденной постановлением Правления Национального банка Республики Беларусь от 11.01.2013 № 19 (с учетом изменений и дополнений) за 2020 год

Table with columns: № п/п, Наименование статьи, Символ, 2020 год, 2019 год. Includes sections like Прибыль (убыток) от операционной деятельности, Прибыль (убыток) от инвестиционной деятельности, Прибыль (убыток) от финансовой деятельности.

Обобщенный консолидированный отчет о прибыли и убытках, подготовленный для целей публикации в соответствии с требованиями Инструкции о раскрытии информации о деятельности банка, открытого акционерного общества «Банк развития Республики Беларусь», небанковской кредитно-финансовой организации, банковской группы и банковского холдинга, утвержденной постановлением Правления Национального банка Республики Беларусь от 11.01.2013 № 19 (с учетом изменений и дополнений) за 2020 год

Table with columns: № п/п, Наименование статьи, Символ, 2020 год, 2019 год. Includes sections like Прибыль (убыток) от операционной деятельности, Прибыль (убыток) от инвестиционной деятельности, Прибыль (убыток) от финансовой деятельности.

КРМГ АУДИТОРСКОЕ ЗАКЛЮЧЕНИЕ Акционерам и руководству Открытого акционерного общества «Белгрупппромбанк»

Вследствие того, что члене обобщенной годовой консолидированной бухгалтерской (финансовой) отчетности и нашего независимого аудиторского заключения по результатам проверки годовой консолидированной бухгалтерской (финансовой) отчетности Группы «Белгрупппромбанк» за 2020 год.

Партнером по аудиту, по результатам которого вышесказанное аудиторское заключение, является Заместитель директора по аудиту ООО «КМГМ» - Кучаженко Андрей Александрович.

ИЗВЕЩЕНИЕ о проведении аукциона Государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации» (организатор аукциона) и «Минский областной центр инвестиций и приватизации» (аукционеры) приглашают на земельное участие в аукционе по продаже земельного участка с кадастровым номером 6245010001000263 (право аренды) по 27.02.2021 площадью 0,1097 га по адресу: г. Минск, д. Спудз, ул. Тугаринова, 1.

ИЗВЕЩЕНИЕ о проведении аукциона Подача заявки участника (единственный участник аукциона) в течение 5 (пяти) банковских дней со дня проведения аукциона. Размер 10% от цены продажи предмета аукциона и выставляется задаток на публикацию.

ИЗВЕЩЕНИЕ о проведении аукциона 11 июня 2021 года повторных торгов с условиями по продаже имущества, расположенного по адресу: г. Минск, ул. Лейтенанта Кижеватова, 8. Предмет торгов № 1 (Изолированное помещение с ивн. № в ЕПРН 500/0-7078622 общей площадью 135,6 кв. м, расположенное по адресу: г. Минск, ул. Лейтенанта Кижеватова, 8-9 (наименование: помещение общественного питания); изолированное помещение с ивн. № в ЕПРН 500/0-7078622 общей площадью 53,0 кв. м, расположенное по адресу: г. Минск, ул. Лейтенанта Кижеватова, 8-9 (наименование: помещение физкультурно-оздоровительного и спортивного назначения); изолированное помещение с ивн. № в ЕПРН 500/0-7078622 общей площадью 12,5 кв. м, расположенное по адресу: г. Минск, ул. Лейтенанта Кижеватова, 8-17 (наименование: помещение санитарно-бытового назначения).

Антоняўкі для танкістаў і яміна на той бок зямлі

Іван Міско марыць усталяваць помнік удовам вайны

Выпуск № 17 (543)

МАЙСТЭРНЯ-МУЗЕЙ на-роднага мастака Беларуса Івана Міско — свет неверагодны, утульны і таямнічы... За кожнай скульптурай, эскізам, гіпсавай маскай — сваё гісторыі... І новыя гісторыі, новыя задумы чужаг гаспадара. Вос і ў гэты візіт Іван Якімавіч быў заняты тым, што сачыўшы вітанне сваёму даўнаму знаёмаму, першаму румынскаму касманаўту Дзмітрыю Прунарыю, разумела, з дадаткам у выглядзе эскіза скульптурнага партрэта... А яшчэ адной задумай скульптар падзяліцца не мог: мушкетэры трымаць ідэю ў таямніцы. Бо хоча прыняць удзел у конкурсе на мемарыяльны знак у гонар узяцця Заходняй Беларусі з БССР, які ўжо афіцыйна абвешчаны.

Хлопчык з хутара

— Дзе ж будзе стаць гэты знак? — У Мінску, непадалёк ад Палаца спорту і музея Вялікай Айчыннай вайны. Месяц вельмі добрае, мы туды з'ездзілі, паглядзелі... Мушкетэры былі нешта маштабнее... Там не пройдзе стаянка від скульптуры. Не мог не ўзяцца за гэтую тэму. Я ж нарадзіўся на хутары Чамыры ў Слоніmsкім раёне, якая ў Заходняй Беларусі. Вельмі добра памятаю 1939 год... Раніца... Туманістая така... Нам, дзецім, казалі ідзіце ў панскі сад, паспеі антонаўкі... А памешчанка жа няма, паўжыццё. І мы, дзятва, пабеглі з кашалка, ірэлі спячыя антонаўкі, выходзілі на шасціногу дарогу і кілі ідзі сабе чым танкістам гэты яблык... Памятаю арганізацыю калгасу. Мой бацька быў актывістам. Дарчы, вядомы падпольшчык Сяргей Прыцкі ў часы панскай Польшчы якая ў нашай вёсцы хаваўся.

— **Нават з класічнай літаратуры вядома, колькі балючага здаралася падчас калектывізацыі...** — Усёкае было. Ненк бацька прыйшоў дадому і каля майма вядзе: «Тата, трэба воз, лямпа, хамут адуцаў у калгас». Дзед прыўзняўся з печкі: «А ты сваімі рукамі што-небудзь з гэтага зрабіў?» Сасокнуў, узяў секару, і паміж бацькам і сынам пачалася бойка... Гэта ўсё адбывалася на майх вачах. Яшчэ што памятаюцца... У вёску ўпершыню прыехав трэктар, які тады называлі «железным каньём». Выскоўці казалі: «Железны кань сёса не есць, а чым яго карміць?». Арапі,

Эскіс помніка Іякубу Коласу ў Стоўбцах.

Эскіс партрэта Ігара Лунчакі, які не раз бываў у гэтай майстэрні.

аралі гэтым жалезным каньём, заганлі некуды ў гліну, ён там зазасё, што давалося двума звычайнымі коньмі выцягваць. На гэтым скончылася аранне трактарам. Людзі жартавалі: «Кепска жалезнага каня кармілі».

Што тады для вас яшчэ змянілася?

— У 1940-м у нас з'явіліся першыя пільнерскія атрады. Непадалёк ад нашага дома, у лесе, сярэд старых дубоў, на палыне, з зямлі выкалі зорку. Гішч метраў у дыяметры, даволі вялікая. У сярэдзіне зоркі ладзілі вогнішча. Вечарам мы, дзятва, сядзелі на старых дубах і назралі, як на новае гэтага вогнішча адбываўся перычэнні. Мы заіррадоцілі... Усім хацелася такі галыштук, але мы былі занадта малыя. Запомнілася пільна вогнішча, цёмныя слізгуны на яго фоне, наша радасць і заіррадоца... А калі пачалася вайна і многія з моладзі сшлі ў партызаны, гэтая зорка стала для іх паролем. Калі сыходзілі на заданне, напрыклад, узрываць цапкі, казалі: «Дзе сустракаемся?» — «Каля зорачкі». Гэтая зорка і па сёння існуе. Яны там ужо стала прымалі ў ганарова пільнеры. І тады ты з першых пільнераў, хто быў яшчэ жыць, папрасілі: «Іван, зрабі тут помнік, і я зрабіў мемарыяльны знак, прысвечаны першым пільнерам Слоніmsкага раёна. І сёння туды прыходзяць школьнікі.

Некя прыехаў у вёску і пайшоў да зорачкі са сваімі малымі сваякмі, і нехта з іх наступіў на зорачку нагой. А іншы як дасць яму па вуку: «Ты стаў нагамі на нашу зорачку!»

Няпоўна, паста 1939-га пачаліся і раскулачванні?

— Так. Раскулачвалі... Зямлю забіралі... Калі ў тым доме была драўляная падлога, то ўжо лічыўся багатым. А калі пачалася вайна, многія з раскулачаных вярнуліся і пачалі помсціць, ішлі ў паліцыю. У нас дома падлога была гліняная. Але ўразалася ў пам'яць, як пасля вайны дзед спілаваў старыя яблыні і заліў вадою вуліцу, бо за іх трэба было плаціць вялікі падатак. Усёкае было... Сусед наш казаў на фатаграфію Сталіна «Антыхрыст» — ты гадзі адродзець. За адно слова. Усе баліся адна аднаго, сваякоў, нічога не абміражоваўлі.

«Сёння не чаюцца дома, хаваюцца ў лесе...»

— Вы — адзін з аўтараў манумента ў гонар нашых патрыёткі ў Жодзіне... Ці збіраецеся вяртацца да тэмы Вялікай Айчыннай вайны? — Вельмі хацелася б усталяваць помнік удовам Вялікай Айчыннай вайны. Аб'явіць рэспубліканскі конкурс, адрыць рахунак, знайсці сродкі, хоць гэта сёння цяжка. Жанчыны ў ваенны і пасляваенны час вынеслі на сваіх плячах агромніты цяжар, фактычна, лёс краіны. Такі помнік неабходны, ён паказваў бы тэму вайны ў новым ракурсе, паспрыяў бы выхаванню ў моладзі гістарычнай памяці, бо ў кожным родзе былі жанчыны, якія страцілі мужоў, братоў, сыноў... І кожны зможа паказаць у такім помніку сваю маці, бабулю, прабабулю. Звярталіся ў Саюз жанчын Беларусі, якія страдалі аднаго, але ўсё, як звычайна, упарадкаваў у фінансуючы. Між іншым, да мяне прыходзілі лісты з Салігорска, Слуцка, ад простых грамадзян, якія прапаноўвалі ідэю такога помніка. Тама цяжкая, балючая... Успамінаю, калі бацька быў на фронце, мы на карове арапі. Вечарам хацелася малака — а яго няма, карова не дае. А мы, малыя, не разумеем, злупеем... Памятаю першы дзень вайны... Прышлі немцы, зайшлі ў хату, вышлі кабаня, застралілі, апавілі ўсіх курэй, распалілі вогнішча і ўчынілі п'янку. У кожнага немца быў губны гармонік, крычалі «Сталін капут!» Гэта было страшна... І воеш што цікава... Вёска доўга, хутар наш увогуле ў аддзелены. Але нам усім заўсёды ў час перадавалі: сёння не чаюцца дома, хаваюцца ў лесе, прыздыжце карнікі. Мы бралі адрэнкае, коўдру... А ранішч вярталіся, нехта ж паліражываў? Хто? Мушкетэры, воешы чалавек у паціцы, у немцаў.

А заканчэнне вайны памятаеце?

— Прышлі мы ў школу 9 мая. А заняткаў няма. Мы не ведаем, што здарылася. Потым нехта прыехаў са Слоніmsка, загадаў сабраць вучню і сказаў: «Заняткаў сёння не будзе. Ідзіце дамоў. А па дарозе заходзьце ў кожны дом і кажыце: «Вайна скончылася. Перамога». Мы так і рабілі... А калі я прыйшоў дахаць і сказаў тым, яна заплакала: «А што жыць наш бацька?» Якая тады яго паранілі пад Берлін... Але ён вярнуўся. А калі я ўбачыў яго гімназёрка з узнагародамі, мне так захачалася

курс, адрыць рахунак, знайсці сродкі, хоць гэта сёння цяжка. Жанчыны ў ваенны і пасляваенны час вынеслі на сваіх плячах агромніты цяжар, фактычна, лёс краіны. Такі помнік неабходны, ён паказваў бы тэму вайны ў новым ракурсе, паспрыяў бы выхаванню ў моладзі гістарычнай памяці, бо ў кожным родзе былі жанчыны, якія страцілі мужоў, братоў, сыноў... І кожны зможа паказаць у такім помніку сваю маці, бабулю, прабабулю. Звярталіся ў Саюз жанчын Беларусі, якія страдалі аднаго, але ўсё, як звычайна, упарадкаваў у фінансуючы. Між іншым, да мяне прыходзілі лісты з Салігорска, Слуцка, ад простых грамадзян, якія прапаноўвалі ідэю такога помніка. Тама цяжкая, балючая... Успамінаю, калі бацька быў на фронце, мы на карове арапі. Вечарам хацелася малака — а яго няма, карова не дае. А мы, малыя, не разумеем, злупеем... Памятаю першы дзень вайны... Прышлі немцы, зайшлі ў хату, вышлі кабаня, застралілі, апавілі ўсіх курэй, распалілі вогнішча і ўчынілі п'янку. У кожнага немца быў губны гармонік, крычалі «Сталін капут!» Гэта было страшна... І воеш што цікава... Вёска доўга, хутар наш увогуле ў аддзелены. Але нам усім заўсёды ў час перадавалі: сёння не чаюцца дома, хаваюцца ў лесе, прыздыжце карнікі. Мы бралі адрэнкае, коўдру... А ранішч вярталіся, нехта ж паліражываў? Хто? Мушкетэры, воешы чалавек у паціцы, у немцаў.

А заканчэнне вайны памятаеце?

— Прышлі мы ў школу 9 мая. А заняткаў няма. Мы не ведаем, што здарылася. Потым нехта прыехаў са Слоніmsка, загадаў сабраць вучню і сказаў: «Заняткаў сёння не будзе. Ідзіце дамоў. А па дарозе заходзьце ў кожны дом і кажыце: «Вайна скончылася. Перамога». Мы так і рабілі... А калі я прыйшоў дахаць і сказаў тым, яна заплакала: «А што жыць наш бацька?» Якая тады яго паранілі пад Берлін... Але ён вярнуўся. А калі я ўбачыў яго гімназёрка з узнагародамі, мне так захачалася

яе надзець... Кайнер вялікі, маі завярнула некалькі складак зазду, завалава неак... І я хадзіў та па вёсцы і хваліўся. Хтосьці вяртаўся без рук, без ног... Але якая радасць была, што ў доме ёсць пах мужчынства! Бо што ні дом — сіроты. Успамінаю ўласнае паучыццё бездапаможнасці, калі трэба было малаціць, араць, а я яшчэ малы, нічога не маў. Сучасным дзецім цяжка гэта ўявіць. Абуку не было, ежа — крапіва. Хадзіў у школу апухла ад голаду. Які мода — абы хоць якую ануцу адзець. Вялікі п'янічак ці малы, вялікі боты ці малыя — нічога не цікавіла. З гумы шпалі хадзілі... І я навучыўся. Шыў буркі і шпалі-васкмішкі, сам навучыўся. Прынеслі аджукіць швейную машынку «Зінгер»... Мы рана сталі і. і курчы, я рана вельмі пачаў. І жаніца рана загарэлася. — У сям гадоў, на суседцы. Ёй было сорак. Памятаю, пасвілі ка-

«Вяршылі выкапаць яму, паглядзець, што на той баку зямлі»

— **Малыва ў дзяцінстве?** — Малываў заўсёды, нават калі яшчэ ў школу не хадзіў. Была ў нас вялікая пабеленая печ. Калі бацькі кудысьці сыходзілі, я даставаў з печы вуглі і малываў. Бацькі вярталіся, і я кожны раз чакаў, калі яны возьмуць папругу і адпуджылі мяне... Але так і не дакаваўся. Памятаю, сусед прыходзіў і п'ягаецца ў маі: «А хто гэта намалываў?» — «Ды мой бацька». — «Дык можа, ён будзе мастаком?» — «Можа і будзе». Пен захавалася, мне прапаноўвалі не адрастаўражываць, зняць грунты, знайсці мяне першым малюком... Практы рэстаўраваць не знайшоўся. Калі ў мяне пытаюцца парады, які дапамагчы дзіціць выбарчы прафесію, я кажу адно: бацькі не павіны

дывіцца бы двоячы Герой Савецкага Саюза Давід Драгунку. Мне хацелі пакінуць на звышнормоваму службу, знайшлі мне нявесту — татарку па прозвішчы Сафіліна, невысокага росту, але вельмі прыгожую... Якая тады я намалываў партрэт камандзіра паліцэйскага на карціну і сказаў: «Табэ не жаніцца трэба, не ў арміі служыць. Едзь і вучыся на мастака». А так мог бы застацца, жаніцца на той татарачцы... І воеш яшчэ які лёс... Мне даверлі зрабіць надмагілле касманаўта Берагавога, з якім я быў добра знаёмы. Ён пахаваны на Новадзвоячых могілках у Маскве. І аказалася, што магілы Берагавога і Драгунскага побач, літаральна ў чыньшчыну. — **Вось з'явілі макет помніка Іякубу Коласу ў Стоўбцах... Ваш аўтарскі лектывіў — вы, Уладзімір Піпі і Сяргей Логвінаў, выйграў творчы конкурс. Які лёс помніка?**

У скульптуры касманаўта Алена Наваіцкага майстра імяніце перадаць мот і непахіснасць чалавека, які рушыць да мэт.

роў, і калі мая карова і яе з адной курцы траўку шыпалі, п'ясыка да п'ясыкі, мне здавалася, гэта найвышэйшая права каханя, і такая радасць, што побач мая карова і я... Звыклі свет нашага дзяцінства — узрываў, бомбы, абрад... Якія там цапкі? Знайсці кароўку, кінуць у вогнішча і чакаць, калі бабахне. Спалобіцца ўчыняць, і каго варонка больша атрымаецца.

Гінулі, напэўна, дзедзі?

— Ды шмат... Памятаю, пайшлі з адногудком Мішам настраіць... Са-Балюк вейшоў... Кожную дэталю вейшоў хавалі асобна, бо клопцы кралі адзін у аднаго. Які ж ты пашан, калі ў цябе зброі няма, нагна а альбо вейшоў-кі? Дык воеш, я кажу: «Міша, давай дамовімся: ты наішокава на курок, а я буду глядзець, як куля выходзіць са ствала праз нарэзы. І калі яна будзе на вёсдзе, я галаву адварну, каб ты мне ў воеш не трапіў». Не шчысца, Міша выстраліў раней часу, мне над вухам, я аглух. Воеш не стралялі. Калі праз шмат гадоў, пасля атрыманна Дзяржаўнай прэміі СССР, у мяне была ўрачыстасць сустрача з аднашкоўцамі, Міша ўстаў з залы і сказаў: «Іван, а можа я раскажу, як ты хакаеў паглядзець, які куля са ствала выходзіць?» Пасля расповеду ў зале доўга стаяла шчыня.

І больш ніхто з вашага роду не быў мастаком?

— Не. Вось педагогі былі. Праўда, хто такі настаянік быў раней? Дзе па вёсцы, мужык спыніцца перад імі, здымае шапку і ніжа кланяецца. Така павяла былі А сёння? Што ў мяне было з дзяцінства — прага спазнаць неспазнае. Ліціць самалёт, і а пакуто: чаму не я яго зрабіў? Неяк у мяне спыталі: ты можах бегчы і не дыхаць? І я траніраваўся, пакуць не пады... Адчыніў сабраў хатнююку, на мову выкапаць яму, паглядзець, што на той баку зямлі. Каліпаі, пакуць нас не прагнуў мой дзед.

Калі ж вы з'ехалі з вёскі?

— Як у армію забралі... Паступіў у мастацкае вучылішча, але чамусьці паклікалі ў ваеннаком у Слоніms. Прышоў... Вечарам аб'яўляюцца: ідзіце дадому, мы вас праз паўгода забяром. Як гэта я пайду дамоў? Хто за мяне тады замасць пойдзе? Скажыце — хворы, слабы... Забіраеў і армію зраўна. Я заўсёды быў упарты, настаяў на сваім. А чым, хто тады вярнуўся дадому, маюцца тым і не прызвалі. І ніхто з іх у выніку не атрымаў аджукіцы. Мяне падарвалі ў шэлоны, і — у Забайкалле. 1952 год, камандзір воеш удзельнік вайны. А камандзір

«Вельмі хацелася б усталяваць помнік удовам Вялікай Айчыннай вайны. Аб'явіць рэспубліканскі конкурс, адрыць рахунак, знайсці сродкі, хоць гэта сёння цяжка».

— Зрабілі макет у натуральнаго вельшчы, памаў у Стоўбцы, усталяваць на плошчы, каб паглядзець, які ўсталяваць. Запросім прабу. У Стоўбцах правядзём суботнік, атрыманна грошы ад аяго пайдуць на усталяванню помніка. Не хоць рахунак адрыць, але сродку вельмі мала. У наступным годзе аб'явіў Коласа, хацелася б да гэтай даты паспець. Хацелася б, нарэшце, і помнік знакамійта мастацы Надзеі Лёжа-Хадасевіч паставіць... Пры жыве яна прапаноўвала бісплацна на казірку мінскага Палаца спорту зманіраваць мазаку не мужа, французскага мастака Фердывана Гамры. Чаму б не вярнуцца да яе мары? Ну і яшчэ адно... У наступным годзе, у лютым, ў мяне бокаві, дзевяноста год, я вельмі каюча гэтую выдатную дату. Хачу зрабіць персанальную выставу.

Людзіна РУБЛЕУСКАЯ, фота Юлія ПІСЕЦКАГА.

Жывыя класікі

У Дзяржаўным літаратурным музеі Іякуба Коласа адкрылася выстаўка «Туды, на захад! (Абяянь — Мінск), прысвечаная 100-годдзю вяртання пісьменніка на радзіму

Назву арганізатары пазычылі ў самога класіка — такіе «імя» ў аднаго з твораў Коласа, у яком галоўнага героя аўтар шукаў з сабе, дзяліўся сваім пачуццям і марай аб жыцці на роднай зямлі. Даследчы літаратуры адзначаюць, што ў гэтым творы ўзнямаецца праблема бекства і адна з малавядомых трагічных старонак жыцця беларускага народа.

ГЭТА БЫЎ НЯЛЭГКІ ЧАС

Тута па родных мясцінах і цяжкае ідзе на чужыне былі аднараствараны і ішчы творах класіка. Падчас адрыцьці выстаўкі ўнучка Іякуба Коласа Марыя Міхайлаўна Міцкевіч зачытала ўрывак з паэмы «Новая зямля», напісанна Коласам на Куршчым. У верасні 1917 года Колас прыехаў у горад Абяянь Курскай губерні, дзе ў звужаўшы ў гады Першай сусветнай вайны жыў яго жонка Марыя Дзімітрыеўна і сыны Даніла і Юрка. Гэта быў нялэгі час для Міцкевічаў, у сваім успамінах Колас дзяліцца, што на тудыне на смяю з чатырох чалавек прыпадала ўсёгі 21 бульбы. Канстанцін Міхайлавіч працаваў настаўнікам у вясковых школах, часам у дарозе ад дому да месца працы падаў ад зніслення. На пачатку 1921 года Народны камісарыят асветы Беларускай ССР накіраваў наркам асветы РСФСР Лунчароўскаму тэлеграму з просьбай вярнуць у Беларусь аднаго з найлешчых беларускіх пісьменнікаў. Колас з жонкай і сынамі вяртаўся на Радзіму ў цяпшчыцы — таварным вагоне разам з дзвюма козамі і ніякім сямейным скарам. Натуральна, ён ведаў, куды ехаць, — у разбураную, разрабаваную з час вайны краіну. Пасля Першай сусветнай,

НА УЗДЫМЕ

Ідэя стварэння такога даследчацкага праекта належыць Аляксандру Храмоў, які зараз узначальвае Нацыянальны гістарычны музей у Мінску. «1920—1930-я гады сапраўды цяжкі перыяд для вывучэння ў коласнаўскай воеш. Пісьменнік вяртаўся на радзіму, але гэта была ўжо новая дзяржава — БССР. Уражвае трагізм стварэння: амаль месяц у таварным вагоне, з двума дзецімі. Але чалавек быў гатовы для любых умоў, бо вяртаўся дамоў, матчыны новымі ідэямі. Заражэц і Іяку Купалу стая працей, калі з'явіўся яго папелічкі ў Мінску. Вельмі хуткімі тэмпамі адраджалася культурнае і навуковае жыццё.

ДАРУЖАНЫЯ МАРА ПАЭТА

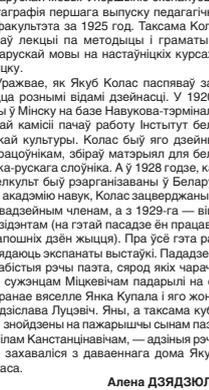
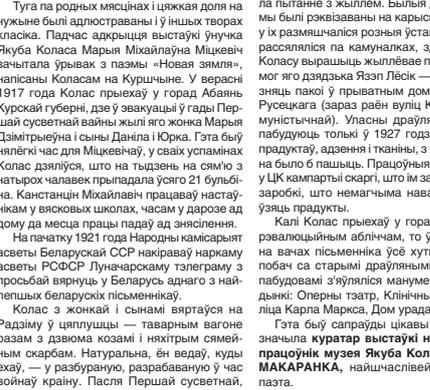
Адраду пачалі выдавацца шматтомныя зборнікі. Цікава пашукаць матэрыялы, які Іякуб Колас удзельнічаў у стварэнні Інбелкульту Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта, які ён настаўнічаў, — дзедзіца Аляксандра Васілевіча. Ужо ў дзень шостага вяртання Колас быў залічаны ў штаў народнага камісарыята асветы, а праз паў год удзельнічаў у пасяджэнні, звязаным з літаратурнай і выданнем кнігі, уступіў у прафсаюз работнікаў наркамасветы. І пры гэтым неверагодна шмат ствараў. «Як ні дзіўна, захавалася больш за ўсё твораў, якія Колас напісаў у 1921 годзе, — заўважыла ўнучка пісьменніка Вера Да-

НАПІСАНЫЯ МІЦКЕВІЧ.

— Натхніце, ён вельмі многа пісаў твораў для дзяцей, вершав. Быў выданы зборнік алегрычных апа-ліскаў «Казі жыццё», які Колас пісаў з 1906 да 1921 года. Дарчы, у адной з казак «Гулі» Колас зашыфраваў сваё вяртанне на радзіму (гусі прылцілі на недажыжы вострав). Кніга была надрукавана за мяжой, у Коўне. На той час у Беларусі была разбурана паліграфічная база. Не халапа шыфроты. І Зміцер Жыльновы паехаў за мяжу ў камандзіраў з надзвычайнай мійскай — без друкавацца шмат літаратуры, напісанай беларускімі пісьменнікамі і навукоўцамі-метадыстамі: краіне былі патрэбны падручнікі, хрэматстыкі, чытанкі. А ў 1922 годзе выйшаў зборнік «Водгулле».

НАПАДЛЕВАЦА КУЛЬТУРНАЕ І НАУКОВОЕ ЖЫЦЦЕ.

І Колас быў актыўна задыячэнны ў гэтых працах. Ён працаваў на пасадзе старшага выкладчацкага метадікі роднай мовы ў Беларускай педагогагічным тэхнікуме (1922—1930-я гады). Ён было створана навуковае выданне «Методыка роднай мовы». Сёння даследчы называюць педагогагічнае каледж «кальскі лятэратурны». Вучнямі Коласа былі Пятро Глебок, Паўлюк Трус, Максім Луханін, Сяргей Дарожны, Станіслаў Шушкевіч, Алесь Якімовіч, Валерый Маракуў. Некаторыя з іх пакінулі цяпшыя ўспаміны пра той час (з успамінамі можна знайсці імя на выстаўцы). Так, Ніна Зыгурская успамінала, які Іякуб Колас з'ясаў білеты ў тэатр і заўсёды ў першыя рады: «Яму я абавязана тым, што бачыла вельмі добрыя рэчы ў пастаноўцы Беларускага дзяржаўнага тэатра, бо на маю ступеняду на галаву. Я не змагла б купіць білет нават на гаруку. Я ў даведвалася ад аднакурснікаў, Іякуб Колас многія з нашых студэнтаў

Извещение об открытом аукционе по продаже не завершенного строительством жилого дома и земельного участка в частную собственность для строительства и обслуживания многоквартирного жилого дома в г. Гродно 22 июня 2021 года

Table with 5 columns: № лота, Местонахождение земельного участка, Площадь земельного участка, Характеристика (описание) не завершенного строительства, Ориентировочные расходы по подготовке документации, Начальная цена предмета аукциона, Сумма задатка.

Извещение об открытом аукционе по продаже права заключения договора аренды части капитального строения, расположенного по адресу: г. Минск, ул. Пугачевская, д. 10

Table with 5 columns: Местонахождение объекта, Площадь, Начальная цена, Сумма задатка, Срок действия договора.

Порядок оформления участия в аукционе

Желающие принять участие в аукционе: уплачивают задаток на расчетный счет БУ78 Гродно филиала ОАО «АСБ Беларусбанк»...

Банк РРБ на твоей скорости. Закрытое акционерное общество «Банк роста и развития Бизнеса». Финансовая отчетность за год, закончившийся 31 декабря 2020 г.

ОТЧЕТ О ФИНАНСОВОМ ПОЛОЖЕНИИ

Table with 4 columns: Примечание, 31 декабря 2020 года, 31 декабря 2019 года, Примечание. Rows include: Активы, Обязательства, Итого активы и капитал.

ОТЧЕТ О СОВОКУПНОМ ДОХОДЕ

Table with 4 columns: Примечание, 2020 год, 2019 год, Примечание. Rows include: Процентные доходы, Чистые процентные доходы, Чистые операционные доходы.

Итого совокупный доход за год

2 498 3 794

Извещение о проведении повторного аукциона

ОАО «ИТМ-Консалт» объявляет о проведении повторного аукциона по продаже права заключения договора аренды...

Table with 5 columns: № лота, Наименование, Инв. №, Начальная цена, Шаг аукциона. Includes details for lots 1 and 2.

Аудиторское заключение по годовой финансовой отчетности

Реквизиты аудиторского лица: Закрытое акционерное общество «Банк роста и развития Бизнеса».

Обоснование для выражения аудиторского мнения: Мы провели аудит в соответствии с Международными стандартами аудиторской отчетности.

Ключевые вопросы аудита отчетности: Мы выполнили обязанности, описанные в разделе «Обязанности аудиторской организации».

Обоснование аудиторской организации по проведению аудита: Мы являемся членом Международной ассоциации аудиторов.

Обоснование аудиторской организации по проведению аудита: Мы являемся членом Международной ассоциации аудиторов.

Обоснование аудиторской организации по проведению аудита: Мы являемся членом Международной ассоциации аудиторов.

Обоснование аудиторской организации по проведению аудита: Мы являемся членом Международной ассоциации аудиторов.

Обоснование аудиторской организации по проведению аудита: Мы являемся членом Международной ассоциации аудиторов.

Обоснование аудиторской организации по проведению аудита: Мы являемся членом Международной ассоциации аудиторов.

Обоснование аудиторской организации по проведению аудита: Мы являемся членом Международной ассоциации аудиторов.

Обоснование аудиторской организации по проведению аудита: Мы являемся членом Международной ассоциации аудиторов.

ОТЧЕТ ОБ ИЗМЕНЕНИЯХ В КАПИТАЛЕ. Table with 5 columns: Примечание, Уставный капитал, Резерв основных средств, Накопленный убыток, Итого капитал.

ОТЧЕТ О ДВИЖЕНИИ ДЕНЕЖНЫХ СРЕДСТВ (ПРЯМОЙ МЕТОД)

Table with 4 columns: Примечание, 2020 год, 2019 год, Примечание. Rows include: Движение денежных средств, полученных от/использованных в операционной деятельности.

ОТЧЕТ О ДВИЖЕНИИ ДЕНЕЖНЫХ СРЕДСТВ (КРАТКО)

Table with 4 columns: Примечание, 2020 год, 2019 год, Примечание. Rows include: Чистый отток денежных средств, использованных в операционной деятельности.

Полная версия годового бухгалтерского (финансового) отчета размещена на сайте

Полная версия годового бухгалтерского (финансового) отчета размещена на сайте www.rrb.by

Лицензия на осуществление банковской деятельности № 21 выдана 22 июня 2020 года Национальным банком Республики Беларусь. УИН 1003811817.

Мы осуществляем профессиональный скептический анализ на протяжении всего аудиторского процесса.

«выявление и оценкам рисков существенного искажения отчетности вследствие ошибок и (или) недобросовестных действий».

«обеспечение достоверности информации, предоставляемой заинтересованным сторонам».

ТАЯМНІЦЫ І АДКРЫЦЦІ

Гумар даўгалецця

Выявілі карысць смеху для здароўя сасудаў і лёгкіх

Смехатэрапія, сцвярджаюць навукоўцы, здольная знізіць узровень дэпрэсіі і палепшыць самаадчуванне пацыентаў з гінеалагічным ракам.

Медыкі ж з поспяхірачнага аддзялення паўднёвакарэаграфічнага ўніверсітэта Чха выявілі станоўчы ўплыў гукавага ўздзеяння ў спалучэнні з музыкатэрапіяй на жывячын з гінеалагічным ракам.

Па словах вядучага эксперта Цэнтру малекулярнай дыягностыкы СМД ЦНДЗ эпідэміялогіі Распартоўнага ўніверсітэта Кіры Глінкі, смех аказвае дабрапачыны ўплыў на сасуды і органы дышэнна, бо паліпшаецца кровазбяспечэнне органаў і тканак.

Па слядах «Бурана»

Чайнок да зор

У Расіі ствараць новы шматразовы арбітальны карабель

«За апошні год мы прасунулі вельмі сур'ёзна ў плане распрацоўкі новага аэракасмічнага комплексу грамадзянскага прызначэння. Да гэтага моманту існавалі нейкія асобныя напраўкі, але не было выразнай задачы.

Распрацоўшчык касмічнага карабля «Буран» навукова-вытворчае аб'яднанне «Маланка» створыць новы аэракасмічны карабель грамадзянскага прызначэння.

У такіх умовах мяккія тканкі абязводжваюцца, сцігваюцца, а целы прымаюць становішча эмбрыёна. Скура распластоўваецца, агалючы больш глыбокія тканкі, унутраныя органы разбураюцца, і застаецца адны шкелет.

Пласты гісторыі

17 хвілін пекла...

Раскрыта таямніца смерці рымлян ад вываржэння Везувія

Па даных археолагаў Універсітэта Цісайда ў Вялікабрытаніі, тэмпература ўнутры пракальчанага воблака, якое накрыла людзей, дасягала 300–400 градусаў Цэльсія.

Археологі кажуць, што па астанках можна вызначыць акалічэнні смерці жыхароў, якія задыкнуліся і абгарэлі ўжо за 17 хвілін як у Пампях, так і ў Геркулануме.

Здароўе на тарцы

Цукар для мозгу

Устаноўлена сувязь паміж праблемамі з памяццю і прымсмакамі

Размернае ўжыванне прымсмакаў у дзіцячым узросце пагражае дзейнымі праблемамі з памяццю, паказалі вынікі даследавання амерыканскіх вучоных.

Функцыя гіпакаму — вобласць мозгу, якая адказвае за памяць. Даследчыкі адзначаюць, што дзеці ва ўзросце ад чатырох да шасці гадоў павінны ўжываць не больш за 19 грамаў цукру ў дзень, ад сямі да дзесяці гадоў — 24 грамы, ад адзінаццаці і старэйшыя — не больш за 30 грамаў.

Каго мы бачым!

3 «тварам» клоўна

Павук названы ў гонар героя мультфільма «У пошуках Нэма»

Новы від павука-паўна (Maratus), які знайшоў навуковец Джозэф Шуберт у Паўднёвай Аўстраліі, атрымаў назву Нэма ў гонар рыбі-клоўна — галоўнага героя мультфільма студыі Pixar «У пошуках Нэма».

маў такога імя з-за пераліўных белых і аранжавых палос, якія, па словах экспертаў, ён выкарыстоўвае для прыцягнення самкі ў шлюбны перыяд.

У далейшым плануецца вывесціце, ці дапаможа больш здаровая дыета ці фізічныя напружкі нівеліраваць шкоду, нанесеную цукрам.

3 космасу ў Арктыку

Скрозь палярную ноч

Новая спадарожнікая сістэма арганізуе навігацыю

Касмічныя апараты «Арктыка-М» са сканіравальнай апаратурай, распрацаванай «Расійскім касмічным сістэмай», дасюць вёсці бесперпыннаму рознашаснаму здымку прыпалярнай вобласці з перыядычнасцю ад 15 да 30 хвілін.

Раней ужо прыпярную вобласць з такой частотай ніхто ніколі не назіраў. Зараз нізкаарбітальныя апараты здымаюць паверхню Зямлі з перыядычнасцю каля 90 хвілін.

Раздзяляльная здольнасць на паверхні складае ад аднаго да чатырох кіламетраў, што дапамагае арганізаваць навігацыю на Паўночным марскім шляху. Гэта асабліва актуальна зараз, калі ў суседзяў на дзяржаўным узроўні ўзяты курс на забеспячэнне суднаходства і авіяцыйнага паводнення ў арктычных абласцях.

Крыжакі частае здымкі будзе відаць, як рухаюцца ледзяныя палі, дзе ўтвараюцца вясковыя крывыцы.

Усходні гараскоп на наступны тыдзень

Horoscope section with zodiac signs and their characteristics for the week. Includes signs like Aven, Plece, Bliznyaty, and others with descriptions of their traits and challenges.

Calendar section for May 22nd. Includes dates, events, and news snippets. Features a '1896 год' section about a Ukrainian general and a '1906 год' section about a patent.

Weather section for May. Includes a table for the month, a map of Belarus with regional forecasts, and a 'Сёння' (Today) section with a photo of a park.

Weather section for Belarus. Includes a map of Belarus with regional forecasts and a '...у суседзях' (In our neighbors) section with weather for neighboring countries.

Humor section titled 'УСМІХНЕМСЯ'. Contains jokes and funny observations about life and people.

News section for 'ЗВЯЗДА' newspaper. Includes the title, date, and several news items with photos and captions.